

Застосування методів моніторингу й оцінки в НУО: досвід Participatory Municipal Capacity Index (PMCI)

Застосування методів моніторингу та оцінки у неурядових організаціях на сьогоднішній день, на жаль, ще не є загальнопоширеним явищем. Часто діяльність НУО є хаотичною і ситуативною. Система моніторингу та оцінки (МіО) пропонує структурований підхід з чітким виокремленням цілей та шляху, за допомогою якого ці цілі зможуть бути досягнутими.

Використання системи МіО не лише дозволяє зафіксувати результати, включаючи як короткострокові, так і довгострокові, але й сприяє глибшому розумінню того, які конкретні дії призвели до певних наслідків. Це дозволяє визначити ефективність наших заходів, виділяючи те, що вже працює ефективно, і ідентифікуючи аспекти, які можна покращити. Для систематизації та фіксації довгострокових результатів застосовуються високотехнологічні інструменти, зокрема Participatory Municipal Capacity Index (PMCI), який використовувався нами у кваліфікаційній роботі. PMCI – це індекс спроможності місцевого самоврядування, який Програма DOBRE розробила для оцінки прогресу територіальних громад-партнерів у розвитку їхньої спроможності.

Від початку повномасштабного вторгнення ми не можемо використовувати PMCI оцінювання в класичному вигляді, тому в нашій кваліфікаційній роботі ми розробили її адаптовану версію. Критерії показників розділені на такі, що можуть використовуватися в умовах воєнного стану, і ті, що не можуть. Ми пропонуємо не використовувати бали та рейтингування, натомість використовувати чек-лист з відміткою є чи немає відповідної діяльності за визначений період.

Згідно напрацьованої моделі застосування PMCI оцінювання можливе на територіях, де відносно безпечно - це центр, північ та захід України (Чернігівська, Кіровоградська, Івано-Франківська, Тернопільська та Чернівецька області). Натомість в прифронтових громадах таке оцінювання поки не може бути проведене з міркувань безпеки.

Ми повністю виключили такі показники з адаптованої версії РМСІ: 1.1. Стратегічне планування; 2.1. Розробка та виконання бюджету громади; 2.2. Генерування доходу в бюджет громади; 4.1. Публічність управлінської діяльності ОМС; 4.2. Прозорість діяльності виборних органів – місцевих рад. На час воєнного стану ці показники або дуже важко розвивати, або це небезпечно для мешканців громад.

Сферу «Надання послуг» ми пропонуємо залишити, але з поправкою на контекст. Якщо громада обрала пріоритетними послуги, які складно оцінити через воєнні дії (наприклад, якість послуги «вуличне освітлення» неможливо було оцінити взимку 2022-2023 рр, через відключення електроенергії по всій країні), тоді ТГ зазначає цю інформацію і пропускає розділ. В усіх інших випадках, коли російська агресія має опосередкований ефект на надання послуг, ми радимо проходити РМСІ оцінювання як зазвичай.

Також важливо зафіксувати наявність двох показників, які ми маємо можливість підсилити в обставинах, що склались: 4.4. Дотримання гендерного балансу в діяльності ОМС; 4.5. Залучення місцевої молоді до управління громадою. Оскільки багато чоловіків були мобілізовані та перебувають на фронті, ми маємо унікальні умови для реалізації жіночого лідерства в територіальних громадах. Це також стосується показника 1.5. «Управління персоналом», де є можливість зрівняти гендерний дисбаланс та залучити більше жінок до управління громадою.

Так само ми маємо унікальні умови для розвитку молоді. З початком війни Україна отримала безпрецедентну грантову та донорську підтримку від цивілізованих країн та міжнародних організацій. Багато з них працює саме над розвитком молоді, тому територіальні громади мають можливість залучати додаткове фінансування для таких проєктів (наприклад, залучення додаткових дитячих психологів, обладнання для молодіжних центрів, укриття в школах та садочках тощо).

На нашу думку, створення адаптованої версії РМСІ дозволить неурядовим організаціям продовжити роботу з територіальними громадами та якісно фіксувати прогрес, який вони здійснюють на цьому шляху.

Авторка: **Віта Жигаліна**, спеціалістка з моніторингу, оцінки та навчання
MEL Officer.

Науковий керівник: **к.п.н., О. Дацаківська**